

DE O D U C E
M E D I T A T I O S . E V A N G E L I I
D O M I N I C Æ IV.

A D V E N T U S

Additis S. Patrum dictis, Quæstio-

numq; aliquot decisione, ad uberiorem textus, cùm opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

Q U A M

Lz Regia Aboënsi Academia.

P R A E S I D E

D N . A E S C H I L L O P E T R E O

S. S. Theol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore.

Examini subiicit, in Auditorio Majori, boris solitiæ

Ad diem 24. Novemb. Anni 1649.

J OHANNES NICOLAI COLLINUS
W E R M L A N D U S S. R. M. Stip.

(A)

Eatherus in hoc Evang.

Hoc quoq; unum de precipuis Evangeliiis est, de summo articulo nostræ Religionis,
non de Decalogo aut nostris operibus, verum de negocio altiore: Quid Christus
fit, & quid ipse fecerit.

(B)

Theophilactas in Iohan.

In Christo autem non inveniens corrigiam, hoc est. vinculum peccati, marito neq;
Solvit, neq; solvere potuit. Quomodo enim solvisset in quo non inveniebat?
Peccatum enim non fecit, neq; inventus est dolus in ore eius. Calceamentum
autem & adventus Domini ad nos: Corrigia autem eius, modus incarnationis,
quo verbum Dei unitum, & quodammodo colligatum: utiq; hunc modum
solvere impossibile est. Quis enim posset solvere, quomodo Deus corpori col-
ligatus sic.

A B O E.

Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. Anno 1649.

Admodum Reverendo & Præcellentissimo VIRO,
D. M. S V E N O N I B. E L F V E D A L I O,
Theologo eximio, Carlstadiensi. Superintendenti & Pa-
storii longè dignissimo, Mæcenati suo ut indubitato;
Ita debito reverentia cultu summè honorando.

NEC NON

Venerandis, Præclarissimis & Præstantissimis
E C C L E S I A S T I C I Consistorij Carlstadiensis AD-
SESSORIBUS, PRÆPOSITIS, Scholæ RE-
CTORIBUS, PASTORIBUSq; & Verbi Di-
vini MINISTRIS in Carlstad, Diæc.

Vigilantissimis.

U T E T

Reverendis, Humanissimis & Doctissimis VIRIS, Pastoribus
& Ovium CHRISTI Curatoribus fidelissimis.

DN. JACOBO PAULI DN. MARTINO THO-
RAUMANNO, Pasto- MÆ STENIO, Pasto-
ri in Birkala devene- ri in Wesslar honorando,
rando.

DN. CHRISTIERNO JA-
COBI, Verbi Dei in Wes-
silar Ministro impigerissimo, O-
lim Nutritio Propensissimo.

MÆ STENIO, Pasto-
ri in Wesslar honorando,
baud dudum Nutritio be-
nignissimo,

DN. ABRAHAMO JA-
COBI, Pastori in Italio
dexterissimo.

Dñis, Patronis, Mæcenatibus, Promotoribus, Fautori-
bus & Benefactoribus suis statèm suspiciendis,
Hanc Meditationem Sacram in grati animi Symbolum
Reverenter & submissè inscribit & offre

JOHANNES N. COLLINUS
Respondens,

DOMINICA IV.

ADVENTUS

In Sancte & Summe Laudande Trinitatis, Patris, filii
& Spiritus Sancti Nominis.

Juxta mandatum Domini sivebant tentoria, & juxta mandata
tum illius proficiscebantur: Erantque in excubij Domini, juxta
imperium ejus per manum Moysi, Num. 9. v. 23. Quibus
verbis commemorat Moses, quomodo Israelite ambu-
laverint in deserto, & in itinere versus promissam ter-
ram Canaan. Quod in isto itinere, Primarium Du-
cem habuerint ipsum DEUM, ipsum Filium DEI non
dum hominem factum. Juxta hujus Domini & ducis
mandatum progrediebantur & subsistebant. Præter
hunc summum ducem & directorem, habuerunt etiam
illius servum Mosen, per quem Deus ipsis significavit
suam voluntatem de istorum itinere. Et quoniamvis Mo-
ses magnus etiam vir fuit multis donis eximijs a Deo ex-
ornatus, nusquam tamen ex suo arbitrio aliquid agit;
Sed omnia moderatur ad imperium Domini. Quo ipso
docet oportere duces populorum, Ecclesiæ Doctores,
omnia administrare juxta nutum Dei supremi ducis &
Doctoris, ut dicant non nobis Domine; Sed Nomini
tuo da gloriam. Psal. 115. V. 1. Hujus Exemplum
habemus quoq; in hodierno Evangelio.

O remus autem Deum ut Evangelium hodiernum, ita medi-
atri queamus, ut cedat in nominis Divini gloriam, nobis in
augmentum & incrementum doctrina, & bonorum operum, in
spem & fiduciam, & tandem in eternam beatitudinem: Dica-
mus igitur, Pater noster &c.

EVANGEL. Johan. 1. à vers, 19. Ad 29.

Hoc est autem Testimonium illud Joannis, quando miserunt Iudei ab Hierosolymis Sacerdotes & Levitas, ut interrogarent eum, tu quis es? Et confessus est & non negavit: Et confessus est, inquiens: non sum ego Christus. Et interrogaverunt eum, quid ergo? Elias es tu? Et dixit: Non sum. Es tu Prophetalle? Et respondit, non. Dixerunt ergo ei, quis es, ut responsum demus his, qui miserunt nos? Quid dices de te ipso? Ait, ego vox Clamantis in deserto, dirigite viam Domini, sicut dixit Esaias Propheta. Et qui missi fuerant, erant ex Pharisaeis. Et interrogaverunt eum, & dixerunt ei, Quid ergo baptizas, si non es Christus, neq; Elias, neq; Prophetalle? Respondit eis Joannes, dicens: Ego baptizo aqua: Sed in medio vestrum stat, quem vos nescitis. Ipse est qui cum me sequeretur, antecessit me: Cujus ego non sum dignus, ut solvam corrigiam Calceamenti. Hac in Betababarâ facta sunt trans Jordancem, ubi Joan. Baptizabat.

Describitur in hoc Evangelio insigne quoddam Testimonium Joannis Bapt. Quod aliquando tulit de Christo, cum per quandam legationem constantem Sacerdotibus & Levitis Pharisaicis interrogaretur, quis es? Tum ingenuè confessus est, quod ipse non esset Christus, nec Elias, nec Propheta: Sed vox clamantis in deserto, juxta vaticinum Esai. 40. V. 6. Adfert etiam

Johannes rationem suscep*t* muneris baptizandi. Quod quamvis non sit Christus, nec Elias, nec Propheta; Tam*en* recte & legitime baptizat, faciens hoc mandato & authoritate illius, qui in medio illorum est, quem illi nesciunt, qui ante & post se fuit, qui tant*ae* est excellentia*e*, ut Joannes se indignum fateatur solvendi corrigiam calceamenti illius. Additur etiam ad certitudinem histori*e* illius, descriptio loci, ubi hoc Testimonium a Joanne latum est. Factum hoc in Bethabara trans Jordanem, ubi Joannes baptizabat. (A) Admonemur tertij Praecepti, docendi munus non esse suscipiendum, nisi legitim*a* vocatione. Confirmatur quoq*ue* in hoc Evangelio Christi Divinitas, quod non solum sit verus homo; Sed etiam verus Deus, id quod Joannis Baptista Testimonio asseritur. Excitamus etiam ad orandum, Pater noster qui es in coelis, Sanctificetur nomen tuum. ut cognoscamus te verum Deum & quem misisti Jesum Christum.

P A R T E S.

- I. De Testimonio Ioannis, quod de se ipso protulit.
- II. De testimonio Ioannis, quod Christo perhibuit.

Atq*ue* ha*e* sunt ist*ae* partes, quas hac vice brevit*er* & simpliciter tractare constituimus: Omnipotens eternus Deus. Pater noster caelis dilectissimus, nobis omnibus benedicat, cunctaque utiliter & fructuose cedere faciat.

P A R S P R I M A.

In qua meditamus,

I. Hujus testimonij occasio*nem*. Illam refert Evangelista Johan. Hoc modo: Hoc

est Testimonium Joann's, quando Judæi miserunt Sacerdotes & levitas Hierosolymis ad quærendum: Tu quis es? Fuit ergo occasio edendi hujus Testimonij optima. Siquidem illi exigebant Testimonium hoc, qui erant summi tum temporis apud Judæos, qui erant missi ex Consistorio Hierosolymitano, & quidem viri Primarij, Sacerdotes & Levitæ, quorum quanta dignitas fuit, patet ex Deut. 17. V. 9. 2. Paralip. 19. V. 8. Fuerunt etiam hi Sacerdotes & Levitæ ex Secta Pharisæorum, qui doctissimi & accuratissimi erant Scripturæ interpres. Ideoq; Sanctus Johannes Evangelista cum dicit Judæos ex Hierosolymis misisse legatos Sacerdotes & Levitas, & illos fuisse ex Pharisæis, notat legationem fuisse gravissimam à toto Synedrio sive Consistorio universalí decretam, Ad illud enim inspectio doctrinæ & cultus pertinebat. Ideoq; Satis commoda occasio erat Joanni ferendi hoc testimonium de se & Christo. Erat etiam locus Bethabara scilicet, ubi tum erat Joannes, & hoc Testimonium edidit, locus publicus, ubi magna hominū frequentia erat unde etiā latissimè Spargi potuit hoc celeberrimū Baptistæ de Christo mäifestato testimoniū.

L. C. 1. Omnis quidem occasio testificandi de Christo, de ejus divinitate, gloria, &c. Arripienda est. Præscriptum verò tum testimonium ferendum est, cum optima sece offert occasio. Est enim tempus inquit Salomon, loquendi & tacendi. Eccle. 3. Et verbum oportunè prolatum multum ædificat.

L. C. 2. Sicut rectè faciunt hi Sacerdotes & Levitæ quando inquirunt, quā authoritate Joan. Bapt. novum Sacramentum instituit, & loco non solito doceat; Ita hodieq; decet veros Dei Sacerdotes, Ecclesiæ Docto-

res

res accurate inspicere gregem sibi commissum, ne lupi intrent & gregem Domini dilanicent. Ita admonet Apostolus Doctores Ecclesiae Ephesinæ. Attendite inquit vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit episcopos, pascere ecclesiam Dei, quam acquisivit proprio sanguine suo. Ego enim scio, quoniam intrabunt post discessionem meam lupi graves in vos, non parcentes gregi. Ex vobis ipsis exsurgent viri loquentes perversa, ut abducent discipulos post se. Propter quod vigilate, Act. 20.

II. Libertatem Joannis in ferendo testimonio de se & Christo.

Illam libertatem indicat Johannes Evangelista dicens: Confessus est & non negavit, & confessus est, &c. Non est otiosa repetitio horum verborum, quæ penè idem significant. Vult enim Johannes Evangelista testari de Joan. Bapt. Quod Joannes Baptista diligenter, serio, multis verbis & Sæpius opinionem illâ multorū à se reovere voluerit quasi ipse esset Messias. Indicat etiam Johannes Evangelista quod Joannes Baptista non sit territus legatorum authoritate & potentia, vel hæsitaverit, vel priorem sententiam retractaverit, vel obseure proposuerit, licet offendit Synedrij prævideret. Atq; hic Ioannes Bapti. talem virum se præstat, qualem eum Christus deseripsit in Evang. ante ostium. Matth. 11. Quod non fuerit arundo vento agitata? non homo molibus vestitus? Sed plus quam Propheta...

L. C. Benè agitur cum ecclesia Dei, quando illius Doctores, confitentur quod confitendum est, negant quod negandum est. Nihil occultant de consilio Dei ut sint mundi à sanguine omnium. Ut possint valedicentes ecclesiæ

ecclesiæ tutò ad conscientiam propriam & aliorum con-
figere ac dicere cum Paulo: Quapropter contestor vos
hodierna die, quia mundus sum à sangvine omnium.
Non enim subterfugi, quo minus annunciarē omne
consilium Dei vobis, Act. 20. Ecclesia etiam precibus
suis Deum sollicitabit, ut dignetur concedere pastoribus
& operarijs in hac vinea Domini illam libertatem, ut lo-
quantur intrepidè eloquia Dei sine ullo respectu, cum
omnitemen modestia, uti Apostolus monet. Ut confis-
teantur bonam confessionem coram multis testibus. I.
Tim. 6 V. 12. 13. 14. 15.

III. Quæ Testimonij Joannis

de se verba. Confessus est, inquit Johannes Evangelista
& non negavit: Et confessus est, non sum ego Christus.
Cum enim Pontifices, Magistratus Synedrij, Sacerdotes
& Scribæ audissent, Joannem ducere vitam admodum
duram ac severam in deserto: Et magnum ad eum fieri
populi Judaici concursum, quippè qui eum magnifaces-
ret: Et Joannem iam publicum & solennem baptisatum
inchoasse ad abluenda peccata, & consequendam pecca-
torum remissionem: Ipsi vero iam dudum pertæsi essent
iugi imperij Romani: Haud obseure detulerunt Joanni
per hanc legationem Messiæ honorem. Ac si Messiam
se esse dixisset, habuissent eum pro suo Rege. Quod ex
Christi verbis patet, qui de Joanne Baptista dieit: Ille
erat lucerna ardens & lucens: vos autem voluistis ad
horam (I. E. Ad tempus) exultare in luce ejus. Joh.
5. Multis autem peccarunt in hac legatione Judæi, obla-
turi Joanni dignitatem Messiæ. Primo enim Joannes
non erat è tribu Iuda: De Christo autem vaticinia extas-
bant, nasciturum ipsum è tribu iuda. Ioannes non na-
tus

tus erat in Betlehem: In qua urbe Christum nasciturum
prædixerat Michia. Admirabantur autem Joannem
propter vitæ austерitatem & ex ea re perperam collige-
bant, cum esse Messiam: Cum tamen longè majora re-
quiererentur ad personam Messiac, quam dura vita. Item
quærebant in eo, quem pro Messia agnoscere volebant,
non spiritualia & æterna; Sed terrena bona: Puta, cor-
poralem libertatem ab imperio Romano, divitias, po-
tentiam, honores, voluptates & similia. Cum interroga-
verunt eum 2. quid ergo? Es tu Elias? Et dixit: Non sum.
Et si enim Propheta Malachias Cap. 4. Prædixerat, ven-
turum Eliam ante adventum Christi: Et ijs ipsis verbis
de Joanne Bapt. vaticinatus erat, ut Christus interpreta-
tur vaticinium illud Matth. 11. Tamen non erat senten-
tia Prophetæ, quod Elias ille, qui vivus in cælum fuerat
raptus, redditurus esset: Sed quod Joannes Bapt. donis
Spiritus Sancti & Zelo Divino, Eliæ similis esset futu-
rus: Sicut Angelus annuncians nativitatem Joan. Bapt.
dixerat Zachariæ, Luc. 1. Itaq; recte negat Ioan. Se
esse illū Eliā Thesbiten. 3. eū querunt; Es tu Propheta; Vel
Esaias vel Ieréias? Et forte à mortuis resurrexisti? Hanc
enim opinionem tum Iudæos concepisse, quod antiqui
Prophetæ resurrecti essent ad hanc corporalem viram,
& concionaturi, ex eo manifestum est, quod quidam
Christum putabant esse Ieremiam Prophetam, Matth. 16.
Et Respondet Ioh. Nō. Hoc recte quoq; negavit baptista.
Et si enim (teste Christo Matth. 11.) Etiam excellenter erat
Prophetis illis antiquioribus: Tamen non debebat fal-
sam Iudæorum opinionem, de resuscitatis antiquis Pro-
phetis, confirmare. 4. Cum dixerunt ei, quis es? Ut re-
sponsum demus illis, qui miserunt nos: quid dicis de te
ipso? Ait Ioan. Ego sum vox clamantis in deserto: di-

B

rigite

rigite viam Domini: Sicut dixit **E**saias Propheta. i.e.
Ego sum concionator ille, clamans seu Prædicans in de-
serto: Qui hortatur, ut Christo advenienti via paretur,
vera animi poenitentia: Quò Christum salvatorem po-
nitentes rectè excipiant fide, ad æternam Salutem: Hoc
meum officium est: Sicut de me vaticinatus est propheta
Esaias: Qui tales concionatorem (Paulò ante adventum
Domini Messiae) In deserto auditum iri prædixit, Isa. 40.
Ut enim Christus salvator rectè accipiatur fide, necessè
est, ut agnitus peccatorum & vera poenitentia, apud adul-
tos præcedat. (*Quest. 1.*)

L. C. 1. Veritas non est celanda; Sed rotundè & inge-
nuè exprimenda, præsertim cum agitur res Dei, cum Di-
vina gloria veritatis confessionem poscit. Nemo sibi
tribuat quod Deo convenit. Neget quisq; se esse quod
non est; nemo sibi honorem rapiat; Sed convenientem
oblatum modestè accipiat. Ita Ioan. Bapt. Non arro-
gat sibi quicquā quod Messiae erat proprium; sed expre-
sse negat se esse Christum. Neq; etiam se Eliam esse af-
firmat. Quamvis propter singularem in docendo &
prædicando constantiam & fiduciam Elias vocetur à Ma-
lachia, cap. 4. v. 5. Quia vero illi de persona Eliæ qua-
siverunt: Respondet uti erat, quod non esset Elias ille
Thesbites. Neq; se esse aliquem Prophetam affirmat.
Tutissimum itaq; est, quemlibet manere in sua functione,
& aliena sibi non arrogare.

L. C. 2. Ioannes Bapt. Profitetur se esse vocem cla-
mantis in deserto, ut homines rectam facerent viam Do-
mini. Quibus verbis Ioan. exprimit munus & offici-
um Ministrorum verbi. Quod eorum sit officium allo-
qui homines, compellare suos auditores, monere ut re-
ctam faciant viam Domini, Præparent Domino viam ad
se.

Se scilicet per verā & seriā pōnitentiā. Sic enim recta sit
via Domini, per quam vult Deus ad homines venire. Au-
diuit etiam Iesu verbum Dei, diligent & custodiant il-
lud, tum etiam pater diligit eos, ad ipsos eum filio & Spi-
ritu Sancto veniet, & mansiōne apud eos faciet. Ioh. 19.
L. C. 3. Ioannes Bapt. probat suam vocationem esse
divinam ad officium concionandi & baptizandi, ex ver-
bo Dei. Esai. 40. Itaq; certus est de sua vocatione,
ideoq; majori cum confidentiā potest officio suo defun-
gi. Quilibet ergo volens in Ecclesia docere, sit legitimè
vocatus. Quā enim conscientia, quā confidentiā in Ec-
clesiā Dei docere potest, quando vel apertè novit se à
Deo vocatum non esse, vel de eo etiam dubitat. Con-
queritur Deus de ejusmodi Doctoribus, Ier. 23. Curre-
bant & non mittebam eos. Et in extremo die, dicturus
est Christus hujusmodi Doctoribus; Non novi vos: Di-
scidite à me operarij iniquitatis. Nec quicquam iuva-
bit eos, cum Clamat, Domine, Domine, nonne in no-
mine tuo prophetavimus, & dæmonia eieccimus, & in no-
mine tuo multas virtutes fecimus. Matth. 7. v. 22, 23.

SECUNDA PARS.

In prima parte S. Ioannis testimonium de se ipso: In hac ejus de
Christo, testimonium audiemus.

In qua meditamur.

I. Testimonium Ioannis Bapt.

De Christi adventu & præsentia, quod iam sit exhibitus.
Est enim primum ejus Testimonium de Christo, quod
omnino advenerit. In medio vestri est inquit, h. c. ex-
hibitum est Christus verus, tempus est inquirendi ipsum
Et misera res est, quod ipsum non dum agnoscatis, jam

diu fuit inter **vos**, docuit inter **vos**, miracula fecit. Jam conversatur inter **vos**, tanquam unus ex **vobis**, habitu in ventus ut alius quispiam homo, Phil. 2. §. 7. Ideo **vos** non novistis ipsum quanta sit dignitatis & excellentiae. Ego vero ex voce paternâ & ex Spiritu descendente novi ipsum quis & quantus sit. quod & vos docui.

L. C. Videmus exercitatem Judæorum. Oculos habentes non viderunt Christum, viderunt ipsum corporalibus oculis; Sed non agnoverunt ipsum. Venit Christus ad propria, & proprij non acceperunt ipsum. Mundus per ipsum factus est, & mundus eum non agnovit. Ita est Judæorum hodiè ingenium. Quamvis ex prophetarum vaticinijs & temporum collatione intelligere deberent Christum dudum exhibitum fuisse, in medio illorum fuisse in diebus carnis suæ: Tamen in suo errore obstinati perseverant, ut de eis merito etiam hodiè dici posset, fuit in medio vestri, in medio Patrum vestrorum, vos jam non agnoscitis, sicuti nec Patres vestri cum agnoverunt. Liberet nos Deus clementissimus à tam crasso & pestilente errore, & servet nos in veritate, utq; gratiam largiatur: verbis eius fidem habeamus.

II. Testimonium Joannis Se-

eundum de Christi divinitate. Quod ille Christus, qui iam adest, & iam versatur inter Judæos, sit omnino **verus Deus & homo**. Divinitatem Christi indicat Johannes dicens: qui factus ante me. videlicet prout Johan. Evang. in initio capituli hujus docet, quod verbum fuit in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, & sine eo nihil factum, quod factum. Ita Johan. Evang. Fateretur Christum esse verbum Dei & suum creatorem, qui fuit etiam ipsius mundi creator, & propterea

longè ante Joannem Bapt. extitit. Vult ergo Joan. dicere, Christus est eiusmodi Dominus, qui prior me ex-
stitit, qui meus Creator. Fatetur etiam Joan. Bapt. in suo testimonio Christum esse verum hominem, dum dicit eum post se venisse, esse se minorem natu vidz. Sex
mensibus, ut patet ex verbis Angeli Gabrielis ad Mariam, cum annunciatet ipsi quod mater Domini futura esset, Luc. 1. Johan. Evang. idem docet cum hoc Joan. Bapt. dicens: Verbum caro factum est, & habi-
tavit in nobis: vidi misericordiam eius, misericordiam quasi uni-
geniti a Patre, plenum gratiae & veritatis Joh. 1. Lex
per Mosen data, gratia & veritas per Jesum Christum fa-
cta est. Idcirco Joan. Bapt. tantam Christo ascribit dignitatem, ut neget se dignum esse, solvere corrigiam
calceamenti ejus, h. e. indignum se dicit, qui vilissimum
ministerium Christo exhibeat. (B)

L. C. Firmissimum est testimonium Divinitatis Chri-
sti, cum Joan. Baptista. tum Johan. Evang. convenit n.
hoc testimonium utriusq; cum verbis Christi ad Iudeos
Johan. 8. Antequam Abraham fuit, ego sum. Et cum
illa confessione Petri: Tu es Christus filius Dei vivi,
Matth. 16. Absit proinde omnisi dubitatio de Christi di-
vinitate, sit fides certissima Christum salvatorem no-
strum Deum esse & hominem, & quod nisi Deus & ho-
mo simul esset, mediator noster esse non posset, a pec-
cato nos emundare non potuit, homo redimere Ecclesi-
am non potuit suo sanguine. Deus autem proprio
sanguine Ecclesiam redemit. Act. 20.

III. Testimonium Joannis ter-

tium de Christi efficacia in regenerandis hominibus per
Baptismum. Cum interrogaverunt eum legati ac dixerunt

ei: Quid ergò baptizas, si tu non es Christus, neq; Elias,
neq; Propheta: Respondit eis Joan. dicens ego bapti-
zo aquā: Sed in medio vestrum stat, quem vos ne citis.
Christ verè baptizat S. S. Act. 20. Mare- i. Vult Joan.
dicere, quamvis non sim Christus, Elias aut Propheta,
potestatem tamen habeo baptizandi. Non propriā au-
thoritate hoc Sacramentum institui: Sed ipsius Christi,
de quo iam quæritis, ille me jussit baptizare, ille Magister
est, ego minister; ego aquam affundo, ille regeneratio-
nem hominis operatur. Nec negat Joan. se conferre
verū baptismū, nec dicit alium Baptismū esse suū & aliū
Christi: Sed tribuit Christo virtutē & efficaciā regene-
randi per illum baptismum, quem Joan. administrabat.
Videtur etiā Joan: Bapt. quando dicit Christū baptizare
Spiritū Sancto respicere ad donorum Spiritus Sancti effu-
sionem, quæ in primitiva Ecclesia viguit. Qualia dona
erant, loquendi varijs linguis, morbos solo contactu sa-
nandi, dæmonia ejiciendi, & De tali baptismo lo-
quitur Lucas Act. Cap. 19. Ubi quidam Christiani ne-
gant se adhuc talia dona Spiritus Sancti accepisse, quæ
tuim acceperunt, imponente eis manum Paulo.

L. C. Messias solus baptizat Spiritū, i. e. Filius Dei dat
Spiritum Sanctum ac novam ac perpetuam lucem, igne,
i. e. Iudicium ac sensum iræ adversus peccatum, in
quo alij convertuntur, & fide erexit salvantur, alij oppri-
muntur æternā morte. Et hæc fiunt per vocem exter-
nam ministrorum, sed tamen fiunt potentia Messiae, qui
dat spiritum Sanctum, non fiunt potentia cæterorum
Ministrorum. Nos vero cæteri ministri baptizamus
aquā ad poenitentiam, i. e. sumus ministri vocis Evan-
gelij, & Sacramenti seu signi, quod est testimonium, quo

Deus

Deus significat hanc humanam naturam per Evangelium mergi in mortem, ac agnitionem peccati, & ablui ac donari nova iustitia & vita. Unus est Messias dator Spiritus Sancti accendentis ignem in cordibus nostris i. e. Ostendentis iram Dei adversus peccatum, ac rursus in consolatione inchoantis novam ac perpetuam iustitiam ac vitam. Sed haec sunt per vocem ex etenim qua sonat per ministerium Joannis, Apostolorum & omnium recte docentium in Ecclesia. Ut etiam Joannes suam personam discernit a Messia: Sic ab uno Messia discernit omnes Ministros vocis Evangelicæ Apostolos ac ceteros recte docentes.

Miserere Deus & Pater celestis, qui Joanni Baptista Spiritu S. tuo ad contemnendos a Sacerdotibus & Levitis ibi oblatis honores. Et unigenitum tuum verum & promissum Meum esse constanter confitendum & proclamandum, cor imperterritum & animum fortiter dedisti: Toto pectori oramus, ut gratia tua & nobis in hisce infinitis & miserrimis docentium dissensionibus adesse velis, ut & nos in hunc proclamatum a Baptista Messiam & Dei agnum firmiter credamus, & ipsum ore coram mundo solum, vitam, iustitiam & redemptionem nostram esse, constanter confeamur Qui tecum & Spiritu Sancto vivit & regnat Deus per omnia secula: Amen.

Benedictio, & Claritas, & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Virtus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen. Apoc. 7: 12

QUÆSTIONES.

Quare Joannes nominat se vocem clamantis, non concionatorem, sed vocem concionatoris & docentis? Respond.

Ut doceat Joannes unicum esse nostrum Magistrum Christum filium Dei, qui ex sinu aeterni Patris protulit in lucem doctrinam Evangelij, qui instituit ministerium & id perpetuo conservat iedens ad dextram aeterni Patris, dans alios Apostolos, alios Prophetas, Pastores &c. Hic unus est concionator, quem solum Pater de celo sonans iubet audiri, iuxta Praeceptum: Hunc audite. Hic unus concionator & Magister, doctrinam Evangelij,

ex sinu æterni Patris proferēs, ponēs in os & super ling-
vam Esaiæ, Jeremiæ, Petri, Pauli, & omnium Ministero-
rum verbi, non ut ipsi sint Magistri & concionatores; sed
ut sint ipsius solius Magistri & Doctoris Ecclesiæ, vox
clamans & sonans eam doctrinam quam ipse è sinu Pa-
tris æterni primum protulit in lucem, & in ipsorum os
posuit, ut eam clamarent seu sonarent sicuti prophetæ in-
quiunt: Os Domini locutum est. Et Christus: Qui vos
audit me audit. Ita Joannes sicuti omnis minister verbi
nihil aliud est, quam vox clamans doctrinam & verbum
unici Pastoris & cōcionatoris Dōini nostri Iesu Christi.

2. *Cujus rei imaginem nobis proponit locus, ubi Ioannes ba-
ptizabat Bethabara dictus? Respond.*

Bethabara significat domum transitus. Eo in loco Iosua
traduxit exercitum Israelicum in terram promissam,
ubi Jordanis conversus est retrorsum & præbuit populo
transitum. Est autem locus hic imago Ecclesiæ, quæ
est etiam domus quædam trajectus. Sicut enim Iosua
ingreditur in terram sanctam ex deserto per Jordanem
& patefaciunt se aquæ transiente Iosuâ: Sic nos ex hac
misera vitâ tanquam ex deserto transimus in illam æter-
nam & coelestem eonsuetudinem, coelestis Ecclesiæ & Pa-
triæ. Sic Ecclesia & singuli pij transeunt ex hac morte
in æternam gloriam, quam habituri sunt apud Deum in
vita æterna, sicuti inquit CHRISTUS Johan. 5. Amén, A-
men dico vobis, qui sermonem meum audit & credit ei
qui misit me habet vitam æternam, & in condemnatio-
nem non venit, sed transibit à morte in vitam. Hic
transitus significatur per locum Bethabara qui est do-
mus transitus ex hac misera vita in vitam æternam. Et
transeuntibus cedunt aquæ, huius vitæ ærumnæ & calamitates deniq; mors
ipsa, & præbent iis qui in hac Bethabara, in hac domo transitus Cives sunt tu-
tum transitum in vitam & lætitiam æternam. Cæteri autem omnes his
aquis submersi & perirent.